

Dosarul nr. 2r-89/20

Prima instanță: Judecătoria Căușeni sediul central (jud. A. Costiuc)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Danilov, I. Cotruță, I. Secrieru)

DECIZIE

19 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Lidia Eremeev, reprezentată de avocatul Mihail Antonov

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Tamarei Caldarova împotriva Lidiei Eremeev cu privire la corectarea erorilor cadastrale

împotriva încheierii din 7 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în partea prin care Lidiei Eremeev a fost acordat termen pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat și

încheierii din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în partea prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Lidia Eremeev, reprezentată de avocatul Mihail Antonov împotriva hotărârii din 22 august 2019 a Judecătoriei Căușeni sediul central

constată:

La 4 iulie 2019, Tamara Caldarova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Lidiei Eremeev, intervenient accesoriu Maria Vîrlan cu privire la corectarea erorilor cadastrale.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor art. 439-442 Cod civil, art. 5-7, 40, 166-167 CPC, reclamanta a solicitat corectarea erorilor cadastrale, după cum urmează: radierea dreptului ei de proprietate asupra imobilelor cu numerele cadastrale XXXXX și XXXXX, radierea dreptului de proprietate al pârâtei asupra imobilelor cu numerele cadastrale XXXXX și XXXXX, anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral XXXXX eliberat Mariei Vîrlan, anularea contractului de înstrăinarea a imobilelor cu condiția întreținerii pe viață nr. 794 din 4 februarie 2008 încheiat între Maria Vîrlan și Lidia Eremeev, autentificat de notarul public Petru Belciug, recunoașterea dreptului ei de proprietate asupra terenului cu numărul cadastral XXXXX și asupra bunului imobil cu numărul cadastral XXXXX.

Prin hotărârea din 22 august 2019 a Judecătoriei Căușeni sediul central, a fost admisă integral acțiunea.

A fost radiat dreptul de proprietate al Tamarei Caldarova asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale XXXXX și XXXXX situate în or. XXXXX str. XXXXX.

A fost radiat dreptul de proprietate al Lidiei Eremeev asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale XXXXX și XXXXX situate în or. XXXXX str-la. XXXXX.

A fost anulat contractul de înstrăinarea a imobilelor cu condiția întreținerii pe viață nr. 794 din 4 februarie 2008 încheiat între Maria Vîrlan și Lidia Eremeev.

A fost recunoscut dreptul de proprietate al Tamarei Caldarova asupra terenului cu numărul cadastral XXXXX și asupra bunului imobil cu numărul cadastral XXXXX din or. XXXXX str-la. XXXXX.

La 23 august 2019, Lidia Eremeev a depus cerere cu privire la emiterea unei hotărâri suplimentare referitor la recunoașterea dreptului ei de proprietate asupra bunului imobil cu numărul cadastral XXXXX și bunului imobil cu numărul cadastral XXXXX din or. XXXXX str-la. XXXXX.

La 5 septembrie 2019, Lidia Eremeev, reprezentată de avocatul Mihail Antonov a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 22 august 2019 a Judecătoriei Căușeni sediul central, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie recunoscut dreptul ei de proprietate asupra terenului cu numerele cadastrale XXXXX și XXXXX amplasate în or. XXXXX str. XXXXX, casarea hotărârii contestate cu încetarea procesului în partea ce ține de anularea contractului de înstrăinarea a imobilelor cu condiția întreținerii pe viață nr. 794 din 4 februarie 2008 încheiat între ea și Maria Vîrlan.

Prin încheierea din 17 septembrie 2019 a Judecătoriei Căușeni sediul central, a fost respinsă cererea Lidiei Eremeev cu privire la emiterea unei hotărâri suplimentare referitor la recunoașterea dreptului ei de proprietate asupra bunului imobil cu numărul cadastral XXXXX din or. XXXXX str. XXXXX.

Prin încheierea din 7 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Lidia Eremeev, reprezentată de avocatul Mihail Antonov, fiindu-i comunicat că necesită să prezinte, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 2 665,93 de lei până la data de 6 decembrie 2019, inclusiv. A fost explicat că în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) CPC.

La 11 noiembrie 2019, Lidia Eremeev, reprezentată de avocatul Mihail Antonov a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 22 august 2019 a Judecătoriei Căușeni sediul central, solicitând admiterea acesteia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie recunoscut dreptul ei de proprietate asupra terenului cu numerele cadastrale XXXXX și XXXXX din or. XXXXX str. XXXXX, casarea hotărârii contestate și respingerea acțiunii în partea ce ține de anularea contractului de înstrăinarea a imobilelor cu

condiția întreținerii pe viață nr. 794 din 4 februarie 2008 încheiat între ea și Maria Vîrlan.

Totodată, la cererea de apel motivată a fost anexat bonul de plată a taxei de stat în cuantum de 75 de lei.

La 11 noiembrie 2019, Lidia Eremeev, reprezentată de avocatul Mihail Antonov a declarat recurs împotriva încheierii din 17 septembrie 2019 a Judecătorei Căușeni sediul central, solicitând admiterea acestuia și casarea încheierii recurate.

Prin încheierea din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Lidia Eremeev, reprezentată de avocatul Mihail Antonov împotriva hotărârii din 22 august 2019 a Judecătorei Căușeni sediul central și cererea de recurs depusă de Lidia Eremeev, reprezentată de avocatul Mihail Antonov împotriva încheierii din 17 septembrie 2019 a Judecătorei Căușeni sediul central.

La 11 ianuarie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Lidia Eremeev, reprezentată de avocatul Mihail Antonov a declarat recurs împotriva încheierii din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia și casarea încheierii recurate.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, deoarece părțile s-au adresat în instanța de judecată pentru corectarea erorilor din cadastru.

A precizat că, în prealabil, dânsa și Tamara Caldarova s-au adresat la OCT Căușeni pentru a corecta erorile strecurate la unele bunuri imobile.

A remarcat că Tamara Caldarova deține sectorul de teren cu numărul cadastral XXXXX cu suprafața de 0,2095 ha amplasat în or. XXXXX stradela XXXXX, pe care este amplasată casa de locuit individuală cu suprafața de 109,3 m².

Conform datelor înregistrate în Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate asupra bunului imobil cu numărul cadastral XXXXX, amplasat în or. XXXXX stradela XXXXX, este deținut de către dânsa, în temeiul contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață din 4 februarie 2008.

A susținut că, în realitate dânsa deține sectorul de teren cu numărul cadastral XXXXX cu suprafața de 0,3643 ha, amplasat în or. XXXXX str. XXXXX, pe care este amplasată casa de locuit individuală cu suprafața de 36,3 m².

Prin urmare, părțile au solicitat OCT Căușeni să fie rectificată eroarea pe cale amiabilă, însă din motive neargumentate cererea a fost respinsă, fiindu-le recomandat să se adreseze în instanța de judecată.

A evidențiat că însuși Tamara Caldarova în cererea sa de adresare în judecată a menționat că între părți nu există un litigiu, ambele fiind interesate de corectarea erorilor din Cadastru, fapt ce se confirmă prin cererea comună adresată Serviciului Cadastral Căușeni.

Singurul temei pentru depunerea cererii în judecată este corectarea erorilor pe cale extrajudiciară.

A comunicat că taxa de stat la depunerea cererii Tamara Caldarova a achitat în mărime de 100 de lei, respectiv, depunând cererea de apel, dânsa a achitat 75 % din suma achitată în prima instanță.

A mai notat că atât în prima instanță, cât și în instanța de apel, Tamara Caldarova și ea au solicitat corectarea erorilor și nu transmiterea cărorva bunuri imobile.

Părțile în realitate se folosesc de aceste bunuri imobile zeci de ani, nu este necesar de schimbat între ei careva bunuri imobile (teren, casă), ci e necesar de corectat numerele cadastrale XXXXX și XXXXX de atribuit Tamarei Caldaropva, iar numerele cadastrale XXXXX și XXXXX dânsi. Eroarea constă în atribuirea greșită a numerelor.

A învederat că prin cererea de apel depusă dânsa nu a solicitat proprietatea, dar corectarea numerelor cadastrale.

Din aceste considerente taxa de stat în prima instanță a fost achitată în cuantum de 100 de lei, deci în apel ea a achitat 75 % (75 de lei). Cerințele ambelor părți nu au caracter patrimonial.

Astfel, încheierea din 7 noiembrie 2019 a Curții de Apel a fost respectată și îndeplinită, apelul motivat a fost depus în termen și taxa de stat a fost achitată.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților la 19 decembrie 2019, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 90), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la actele cauzei lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 11 ianuarie 2020 în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Se va menționa că, deși Lidia Eremeev, reprezentată de avocatul Mihail Antonov nu solicită expres anularea încheierii din 7 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în partea prin care i-a fost acordat termen pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat în sumă de 2 665,93 de lei, din conținutul cererii de recurs rezultă că recurenta invocă dezacordul său și cu această încheiere în partea menționată.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierilor instanței de apel în partea contestată și restituirea cauzei spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Din materialele dosarului rezultă că la 5 septembrie 2019, Lidia Eremeev, reprezentată de avocatul Mihail Antonov a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 22 august 2019 a Judecătorei Căușeni sediul central, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie recunoscut dreptul ei de proprietate asupra terenului cu numerele cadastrale XXXXX și XXXXX amplasate în or. XXXXX str. XXXXX, casarea hotărârii contestate cu încetarea procesului în partea ce ține de anularea contractului de înstrăinarea a imobilelor cu condiția întreținerii pe viață nr. 794 din 4 februarie 2008 încheiat între ea și Maria Vîrlan (f. d. 48-49).

Ca urmare, prin încheierea din 7 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Lidia Eremeev, reprezentată de avocatul Mihail Antonov, fiindu-i comunicat că necesită să prezinte, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 2 665,93 de lei până la data de 6 decembrie 2019, inclusiv. A fost explicat că în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) CPC (f. d. 62-64).

Este cert și faptul că la 11 noiembrie 2019, Lidia Eremeev, reprezentată de avocatul Mihail Antonov a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 22 august 2019 a Judecătorei Căușeni sediul central, solicitând admiterea acesteia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie recunoscut dreptul ei de proprietate asupra terenului cu numerele cadastrale XXXXX și XXXXX din or. XXXXX str. XXXXX, casarea hotărârii contestate și respingerea acțiunii în partea ce ține de anularea contractului de înstrăinarea a imobilelor cu condiția întreținerii pe viață nr. 794 din 4 februarie 2008 încheiat între ea și Maria Vîrlan.

Totodată, la cererea de apel motivată a fost anexat bonul de plată a taxei de stat în cuantum de 75 de lei (f. d. 69-74).

Ulterior, prin încheierea din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Lidia Eremeev, reprezentată de avocatul Mihail Antonov împotriva hotărârii din 22 august 2019 a Judecătorei Căușeni sediul central și cererea de recurs depusă de Lidia Eremeev, reprezentată de avocatul Mihail Antonov împotriva încheierii din 17 septembrie 2019 a Judecătorei Căușeni sediul central (f. d. 87-89).

În susținerea concluziei menționate, instanța de apel a reținut, prin prisma prevederilor art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, că prin achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de doar 75 de lei, apelanta nu s-a conformat cerințelor indicate în încheierea din 7 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost impusă spre achitare taxa de stat în mărime de 2 665,93 de lei.

Instanța de recurs relevă însă că instanța de apel în mod eronat a constatat că apelanta Lidia Eremeev la depunerea cererii de apel nu a achitat taxa de stat în cuantum deplin, considerând litigiul ca fiind unul patrimonial.

Or, din cererea de chemare în judecată rezultă că, deși reclamanta Tamara Caldarova a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate în privința terenurilor în litigiu, de fapt cerința se reduce la rectificarea erorilor cadastrale, prin radierea

dreptului de proprietate asupra unor bunuri imobile și înscrierea dreptului de proprietate asupra altora, astfel, litigiul având un caracter nepatrimonial (f. d. 4).

Așadar, în speță relevanță au dispozițiile art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea cu privire la taxa de stat nr. 1216 din 3 decembrie 1992, care prevăd că pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită taxă de stat în cuantum de *75 % din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau alte cereri (plângeri)*, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Din materialele cauzei se constată că la depunerea cererii de chemare în judecată la data de 4 iulie 2019, reclamanta Tamara Caldarova a achitat taxa de stat în cuantum de 100 de lei, ceea ce reprezintă 500 % pentru cererile de chemare în judecată cu caracter nepatrimonial (cotele procentuale fixe sunt calculate în unități convenționale. Unitatea convențională este egală cu 20 de lei) (f. d. 3).

Astfel, având în susținere prevederile legale susmenționate și reieșind din faptul că cererea de chemare în judecată are un caracter nepatrimonial, instanța de recurs consideră că Lidia Eremeev corect a achitat taxa de stat pentru depunerea cererii de apel în sumă de 75 de lei (care reprezintă 75 % din taxa de stat în sumă de 100 de lei ce a fost plătită la depunerea cererii de chemare în judecată).

Împrejurările descrise indică indubitabil la faptul că instanța de apel eronat, prin încheierea din 7 noiembrie 2019, a acordat apelantei Lidia Eremeev termen pentru achitarea taxei de stat în mărime de 2 665,93 de lei, prin urmare, încheierea în partea dată este una viciată.

Sub acest aspect, se constată că concluzia instanței de apel, expusă în încheierea din 12 decembrie 2019, în partea prin care a fost restituită cererea de apel este în contradicție cu circumstanțele cauzei, fapt ce indică la netemeinicia acesteia în partea dată, fiind cert că Lidia Eremeev a achitat taxa de stat pentru depunerea cererii de apel în cuantum deplin.

Astfel fiind, se constată că încheierea instanței de apel în partea contestată a fost adoptată cu încălcarea normelor procedurale, fapt ce incontestabil indică la temeinicia recursului depus de Lidia Eremeev, reprezentată de avocatul Mihail Antonov și netemeinicia încheierii în partea contestată cu recurs.

Având în vedere că în rest încheierile din 7 noiembrie 2019 și 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu au fost contestate cu recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că este inoportun de a se expune asupra temeiniciei sau netemeiniciei încheierilor instanței de apel în partea necontestată.

Distinct de aceste constatări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Lidia Eremeev, reprezentată de avocatul Mihail Antonov, de a casa parțial încheierea din 7 noiembrie 2019 și încheierea din 12 decembrie 2019 și de a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel de la etapa primirii cererii de apel.

Or, dreptul la o cale de atac este consfințit și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care, în jurisprudența sa constantă a reiterat că articolul 6 §1 din Convenție nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță, cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, procedura

respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Lidia Eremeev, reprezentată de avocatul Mihail Antonov.

Se casează parțial încheierea din 7 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și anume, în partea prin care Lidiei Eremeev a fost acordat termen pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat și încheierea din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în partea prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Lidia Eremeev, reprezentată de avocatul Mihail Antonov împotriva hotărârii din 22 august 2019 a Judecătoriei Căușeni sediul central, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău de la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu